

Algemene Beschouwingen 2016

“ Er zullen fundamentele keuzes gemaakt moeten worden”

Voor ons ligt de meerjarenbegroting voor de planjaren 2017 tot en met 2020. Een boekwerk, dat veel bestuurlijke en ambtelijke tijd, energie en betrokkenheid vergde. Een compliment aan allen die hier hun bijdrage aan hebben geleverd is dan ook zeker op zijn plaats. Bovendien een woord van dank aan college en organisatie voor de beantwoording van onze informatieve vragen.

Bij de presentatie van de kadernota werd een behoorlijk negatief beeld geschetst. Dit beeld kon na ontvangst van de septembercirculaire in positieve zin bijgesteld worden. Er is echter geen reden om achterover te gaan leunen. De begrotings tekorten nemen dus af maar zijn nog steeds substantieel. Het is de taak van de raad om een duurzaam evenwicht tot stand te brengen. De enige optie die tot een substantiële structurele besparing kan leiden is op de exploitatie van de Polfermolen. De raad dient het financiële kader vast te stellen op afgerond € 1.2 miljoen. Tijdens de behandeling van het raadsvoorstel Polfermolen heeft de PGP fractie het college enkele opdrachten en aanbevelingen meegegeven.

Het college dient verschillende scenario's uit te werken waar de raad zich over kan buigen. Bovendien willen wij het college verzoeken om;

- * een stappenplan met go en no go momenten opstellen zodat de raad te allen tijden de koers kan verleggen**
- * zorg te dragen dat de overgang van fitness soepel gaat verlopen en over overname van personeel wordt gesproken**
- * zorg te dragen dat de sluiting van vergaderzalen en theater aansluit bij de ingebruikname van de locatie Leeuwterrein**
- *in te zetten bij overname van het gebouw door Wijckerveste op een overname met voorlopig behoud van sporthal en zwembad**
- *initiatief gaan nemen richting provincie om te komen tot een financiële bijdrage aan gemeenten die in een zwemvoorziening blijven voorzien**
- *onderzoek laten doen naar het ontwikkelen van een nieuwe sporthal (eventueel met doelgroepenbad)**

*te blijven zoeken naar marktpartijen die het gebouw, na gehele of gedeeltelijke verplaatsing van functies, willen overnemen

Wij hebben inmiddels de intentieovereenkomst met Wijckerveste kunnen inzien en waren aangenaam verrast dat veel van onze punten terug te vinden zijn in deze intentieovereenkomst. Blijkbaar zat het college op dezelfde lijn. Ofschoon wij optimistisch willen zijn over deze ontwikkeling moeten wij er wel voor waken niet te vroeg te gaan juichen. Het is immers een intentieovereenkomst die als ieder ander scenario verder uitgewerkt dient te worden met alle maatschappelijke maar vooral financiële consequenties voor onze gemeente. Vandaar dat de PGP er bij het college op aan wil blijven dringen diverse scenario's uit te gaan werken waar de raad zich tijdens de behandeling van de kadernota 2017 over kan buigen.

Is het college bereid naast het 'scenario Wijckerveste' andere scenario's uit te werken waar de raad zich tijdens behandeling van de kadernota over kan buigen?

Wij zullen ons in onze algemene beschouwing beperken tot opsomming van een aantal opmerkingen en speerpunten.

Reconstructie voormalige rijksweg Houthem;

Onze fractie heeft al aangegeven niet tevreden te zijn over de beantwoording van onze informatieve vragen aangaande dit project. Op onze vraag; heeft de kwaliteitsniveaubepaling vanuit Buitengoed Geul en Maas tevens tot gevolg dat de herinrichting van de totale weg (thans geraamd op € 3.700.000) met minimaal 45% zullen stijgen kregen van de wethouder het antwoord dat dit niet het geval zal zijn. Wij vrezen dat het college de realiteit uit het oog verliest als het om dit project gaat. Een kind kan berekenen dat met het ophogen van de kwaliteitseisen ook de herinrichting van de gehele straat duurder zal uit vallen. De raad mag zich hierbij de vraag stellen of het verantwoord is een dermate hoge uitgave te doen voor de herinrichting van één straat terwijl we weten dat in het budget dat nodig is om al onze wegen op basisniveau te krijgen niet is voorzien. Bovendien is nog onduidelijk of provincie over zal gaan tot het verstrekken van een additionele subsidie. Vandaar dat wij hier op dit moment nog geen besluit over willen nemen. We wachten een raadsvoorstel hieromtrent af.

Uit de beantwoording van onze vragen over de verwerving van het weiland in het kader van project Wijland kunnen wij constateren dat het grootste deel van het

weiland door Chateau St Gerlach zal worden aangekocht. De gemeente is van plan een kleine strook aan te kopen voor parkeerdoeleinden.

Onze vraag is; wie gaat daar parkeren? Indien de strook aangekocht wordt om extra parkeergelegenheid te creëren voor bewoners hoe denkt de gemeente te voorkomen dat deze parkeergelegenheid niet gebruikt gaat worden door bezoekers van chateau St Gerlach?

Ontheffingsbeleid;

Op het ontheffingsbeleid zal PGP terugkomen tijdens de behandeling van het voorstel vaststellen van het tarievenbesluit 2017 inclusief de bijbehorende verordeningen.

Wegenonderhoud;

Het is de raad inmiddels duidelijk geworden dat zelfs met adaptief wegenonderhoud (dat goedkoper is dan rationeel wegenonderhoud) extra middelen noodzakelijk zijn. Zo is er eenmalig budget nodig om ons wegennet op ten minste basisniveau te krijgen en extra structureel budget nodig om in het onderhoud van onze wegen te kunnen voorzien. Het is voor de PGP fractie (die hier al jaren de aandacht voor vraagt) dan ook een teleurstelling dat hier wederom geen gevolg aan gegeven wordt/kan worden omdat er geen ruimte in de begroting voor is. Wij moeten ons echter realiseren dat het afsluiten van wegen wel een erg drastische maatregel is om het probleem op te lossen. Men zou kunnen zoeken naar het benodigde budget om het achterstallig onderhoud aan te kunnen pakken maar als het benodigd structureel budget wegenonderhoud niet toereikend is blijven we achter de feiten aan hollen. Dit zal weer leiden tot incidentele noodmaatregelen waar ad hoc geld voor moet worden gevoteerd door de raad. En of dit beleid verstandig is is maar zeer de vraag. Ons voorstel is dan ook om te zoeken naar mogelijkheden om wegenonderhoud in de toekomst met het benodigd budget in onze begroting op te nemen.

Is het college bereid naar middelen te zoeken om wegenonderhoud in de toekomst met het benodigd budget in de begroting op te nemen?

Reconstructie Walramplein;

Door het Walramplein opnieuw in te richten creëert Valkenburg (met de aanvulling aan de Geul dan wel) een uniforme uitstraling en duidelijke afbakening van de vestingstad lezen we in de begroting. Verder wordt er nog melding gemaakt van het optimaliseren van de parkeerfunctie en het multifunctioneel inrichten van het plein. Bovendien wordt (en daar is de PGP zeer blij mee) ruimte ingepast voor een bewaakte fietsenstalling. De gehele opzet van deze reconstructie kan onze goedkeuring dragen. Wat wij echter missen is het realiseren van een openbaar toilet. Het zou een aanwinst zijn voor onze gemeente als hier in zou worden voorzien. Ons voorstel is dan ook om te onderzoeken of het realiseren van een openbaar invaliden toilet (toegankelijk voor validen en invaliden) op deze plek haalbaar is. Dit zou de uitstraling van gastvrije gemeente aanzienlijk verhogen.

Is het college bereid te onderzoeken of het realiseren van een openbaar(invaliden)toilet op deze plek haalbaar is?

Indien het college hier niet toe bereid is zal onze fractie hier een motie over indienen.

Onderwijs;

Op onze vragen omtrent de ontwikkelingen rond de BS St Antonius in Schin op Geul hebben wij inmiddels antwoord gekregen.

Sport cultuur en recreatie;

Tijdens de EFTR vergadering van 26 oktober j.l. heeft de PGP fractie al aangekondigd het voorstel te doen om, vooruitlopend op de onderzoeksresultaten m.b.t. de veiligheid van de kunstgrasvelden gelden uit de algemene reserves te reserveren om de twee velden, indien de noodzaak wordt aangetoond, om te kunnen bouwen naar veilige velden voor onze (ook zeer jonge) sporters. Veiligheid en waarborg staat bij ons voorop. Wij zullen hier vanavond (indien nodig) een motie over indienen.

Sociaal domein;

Armoede en schulden beleid;

Het schiet niet erg op in Nederland. Het aantal inwoners op-en onder de armoedegrens stijgt weer. Nederland telt volgens recente cijfers van het Centraal

Bureau voor de Statistiek 421.000 kinderen in gezinnen met een laag inkomen. Dat is één op de acht kinderen. Van hen groeien 131.000 op in een gezin waar het inkomen langdurig laag is. Ze lopen risico dat ze onvoldoende eten en kleding krijgen en sociaal buitengesloten te worden omdat ze niet kunnen deelnemen aan sporten of een schoolreisje. Op onze informatieve vragen hieromtrent heeft het college ons het antwoord gegeven dat in onze gemeente 700 huishoudens in armoede leven. Het aantal kinderen is niet bekend. Ofschoon onze gemeente met 700 huishoudens in armoede op 7736 huishoudens totaal (9%)het beter dan gemiddeld 'scoort' is het toch nog een schrikbarend hoog aantal. De aanbevelingen uit het onderzoeksplan 'Meer dan geld alleen' worden overgenomen en er wordt een lokaal plan opgesteld en uitgewerkt. Doel is mensen in armoede een steun in de rug te geven. Aldus het antwoord van het college op onze vraag op welke wijze onze gemeente invulling gaat geven aan haar verantwoordelijkheid in zake het armoedebeleid.

De regering trekt net als in 2016 ook in 2017 extra geld uit om met name kinderen in armoede tegemoet te komen. Helaas is het zo dat alleen geld het probleem niet kan oplossen. De levenswijze moet deels veranderen opdat het beschikbare budget binnen de gezinnen beter besteed wordt. Daar zijn intensieve programma's voor nodig. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het armoedebeleid en zijn verplicht kinderen te betrekken bij de vorming van het beleid. Echter in de praktijk doet nog geen 5% van de gemeenten dit en komen bovendien de gehoorde kinderen niet allemaal uit armoedige gezinnen.

De PGP wil daar op korte termijn aandacht voor zodat onze gemeente concrete stappen kan gaan nemen. Voor de korte termijn is geld een mogelijkheid om kinderen in armoede mee te kunnen laten doen aan het maatschappelijke leven. Het structureel beschikbaar gestelde geld voor heel Nederland (€100 miljoen) betekent zo'n kleine € 100.000 voor onze gemeente. Dat geld (overigens verplicht geormerkt) moet gebruikt worden om de kinderen **in natura** te helpen om ervoor te zorgen dat ze niet in een sociaal isolement terecht komen. Kinderen kunnen er immers niets aan doen dat zij in armoede leven. Concrete vragen die wij ons dan ook zouden moeten stellen; Wat gaat onze gemeente doen in haar verantwoordelijkheid voor het armoedebeleid? Welke initiatieven (concrete programma's) gaan wij ontwikkelen om er voor te zorgen dat, ten gevolge van armoede, er niet al van kinds af onderscheid gemaakt wordt en deze kinderen vaak gedoemd zijn ook in de toekomst in armoede te vervallen? Wij als gemeente zouden

geen knip voor de neus waard zijn als we niet tijdig de nodige maatregelen treffen zodat dit niet gaat gebeuren. We moeten en kunnen ons niet langer verschuilen achter de GR (Gemeenschappelijke Regeling) daar iedere gemeente **zelf** verantwoordelijk is. In de antwoorden op onze vragen tijdens de commissievergadering Sociaal Domein d.d. 19 september 2016 aangaande het onderzoek 'meer dan geld alleen' worden schattingen opgesomd van gezinnen in armoede in onze gemeente, ook extrapolierend bij verhoging van de norm van 100-125% van het sociale minimum. De aanbevelingen in het onderzoeksrapport gaan verder. Onze gemeente zou uit moeten rekenen wat de kosten zouden zijn als de norm wordt opgehoogd, immers deze 'meerkosten' moeten afgezet worden tegen het maatschappelijk rendement als de kinderen in de toekomst later niet gaan vervallen in structurele armoede. Dat is dubbele winst!

Op onze vraag hoe het college kinderen in armoede gaat betrekken bij de vorming van het beleid kregen we als antwoord dat er voorzieningen zijn voor kinderen die opgroeien in armoede, vooral op het gebied van culturele- en/of sportvoorzieningen. Ook geeft het college aan het een goede suggestie te vinden om kinderen die opgroeien in armoede te betrekken bij de vorming van beleid. Maar beste college dit is geen suggestie van ons. De wet geeft aan dat dit moet gebeuren. Het is dan ook onbegrijpelijk dat slechts 5% van de gemeenten aan deze wettelijke verplichting voldoen, maar dit terzijde. Zaak is dat onze gemeente de zaak wel goed op pakt. Onze suggestie is dan ook contact te zoeken met deze gemeenten en overleg te voeren hoe een gemeente het best invulling kan geven aan deze opdracht.

Op onze vraag of er reeds een plan opgesteld is waarin is uitgewerkt hoe de extra structurele gelden 'in natura' bij de doelgroep terecht komen kregen we het antwoord dat het plan nog niet is opgesteld en in het lokale actieplan zal worden meegenomen. Dit plan zou rond de jaarwisseling gereed moeten zijn.

De PGP wil u er nu al op wijzen dat het beleid op 1 januari 2017 effectief moet zijn. Het kan dus geen uitstel dulden. Kinderen hebben er vanaf die tijd recht op. Deze gelden zullen binnen de Rijksbijdragen Gemeentefonds jaar 2017 ook uitgekeerd worden. Wij vragen geen extra gelden voor het tegen gaan van armoede onder kinderen, het geld is er.

Tijdens de commissievergadering EFTR d.d. 26 oktober j.l. heeft onze fractie al aangegeven dat wij het onderwerp armoedebeleid zo spoedig mogelijk geagendeerd willen zien voor een raadsvergadering zodat de raad zich kan beraden hoe de armoede binnen onze gemeente terug te dringen. (uiteraard met een voorbehandeling van het onderwerp in de commissievergadering Sociaal Domein. En de oproep om te komen tot een raadsnota doet de PGP bij dezen!

In deze nota dienen ook aspecten meegenomen te worden als vroeg signalering van dreigende armoede via instanties als woningverenigingen (bij het ontstaan van huur achterstand) Nuts bedrijven, voedselbanken, sociaal/culturele verenigingen, scholen en kerken. Wellicht zou het inzetten van een 'participatiepas' zoals door een aantal gemeenten zoals o.a. Amsterdam ingezet kunnen worden ter bestrijding van armoede en bevorderen van participatie in het maatschappelijke leven. Dit zou eventueel een mogelijkheid bieden om mensen in armoede geruisloos te ondersteunen.

Onze gemeente moet alles in het werk stellen om de mensen in armoede te bereiken en ondersteunen en zeker om kinderen in armoede gelijke kansen te bieden. Voor de toekomst van kinderen in armoede is vroege signalering en adequate aanpak van essentieel belang. Het verminderen van structurele armoede binnen onze gemeente is een mooie uitdaging!

Bestuur en ondersteuning;

Aangaande de nog resterende taakstelling op de formatie die ingevuld kan worden indien de openstaande formatieruimte bij de griffie wordt ingeleverd het volgende; Wij onderschrijven het antwoord van het college op de hierover gestelde vraag door AB. Het is immers geen understatement en bij de raad bekend dat deze taakstelling met veel pijn en moeite gerealiseerd kan worden en het gevolg van deze bezuinigingsoperatie is dat er formatieve knelpunten zijn ontstaan die niet kunnen worden opgelost. Onze fractie heeft al meerdere malen aangegeven dat men niet ongebreideld door kan gaan met bezuinigen op de organisatie en is dan ook met college van mening dat deze taakstelling een gezamenlijke opgave is van raad en college. We hebben tot op heden vanuit de werkgeverscommissie geen signalen ontvangen dat er knelpunten zijn ontstaan als gevolg van het niet invullen van de openstaande formatieruimte. Naar onze mening functioneert de griffie momenteel uitstekend. Indien de werkgeverscommissie heeft geconstateerd dat er, door het

niet invullen van de openstaande formatieruimte, knelpunten zijn ontstaan had men de raad hier tijdig over moeten informeren.

Opknappen raadszaal en nieuw meubilair;

Tijdens behandeling van de kadernota 2016 als ook tijdens de EFTR vergadering van 26 oktober j.l. heeft de PGP fractie al aangegeven dat het bedrag van € 950.000 drastisch naar beneden toe moet worden bijgesteld. Wat ons betreft dienen enkel de noodzakelijke werkzaamheden te worden uitgevoerd.

Budget burgerparticipatie;

Tijdens de behandeling van de kadernota 2016 heeft de raad een investeringsbudget van € 100.000 voor burgerparticipatie gecreëerd. De PGP heeft destijds al aangegeven dat, indien we zelfsturing en burgerkracht echt willen stimuleren, hiervoor een structureel bedrag ingezet moet worden. We zullen dus moeten zoeken naar middelen hiervoor.

Is het college bereid tijdens het opstellen van de kadernota met een dekkingsvoorstel te komen naar de raad?

Met betrekking tot een aantal raadsvoorstellen die integraal in de begrotingsvergadering zullen worden behandeld het volgende;

Kosten stormschade en essentaksterfte en vaststelling criteria inzake cofinanciering burgerkrachtprojecten;

Geen verdere opmerkingen PGP gaat hiermee akkoord.

Regeldrukvermindering;

Zoals wij al meerdere keren hebben aangegeven verdient dit project een zeer hoge prioriteit. We hebben het college verzocht om nog vóór de begrotingsvergadering met een dekkingsvoorstel te komen zodat de raad zich kan beraden of uitvoering ervan tot de mogelijkheid behoort. Helaas is dat niet gebeurd. We spreken onze hoop uit dat het college vandaag alsnog met een dekkingsvoorstel komt zodat de raad hier een besluit over kan nemen.

Led-verlichting;

Er wordt gewerkt aan een nieuw beleidsplan voor openbare verlichting dat in 2017 in moet gaan. Een optie die in dit kader overwogen wordt is het volledig ombouwen van het areaal naar LED-techniek. Dit resulteert uiteindelijk in lage energie en onderhoudskosten. De PGP heeft al aangegeven grote voorstander te zijn van de uitvoering maar tevens onze bedenkingen geuit of dit het juiste moment is om hier een besluit over te nemen. Er dient tenslotte een behoorlijke greep uit onze reserves te worden genomen om dit project op te kunnen starten. Onze fractie is van mening dat er een energiebeleidsplan moet worden opgesteld hoe we structureel kunnen verduurzamen binnen onze gemeente. Omdat voorliggend raadsvoorstel gezien moet worden als een investering in duurzaamheid en uiteindelijk zal leiden tot lagere energie en onderhoudskosten kan onze fractie akkoord gaan met het afdekken van deze investering uit de Algemene Reserve zodat tot uitvoering kan worden overgegaan.

Strategische aankoop overloopgebied;

De PGP heeft van meet af aan al aangegeven geen voorstander te zijn van de aankoop van perceel Nieuweweg als overloopgebied. Op onze vraag of onderzocht is wat de effecten van het realiseren van een overloopterrein ter plaatse op de bezettingsgraad van de ondergrondse parkeergarage en de verkeersdoorstroming op de hoofdbaan Nieuweweg zijn, kregen we als antwoord dat het een strategische aankoop is en dat pas bij een concrete (beoogde) bestemming de noodzakelijke onderzoeken zullen worden uitgevoerd. Het moet niet gekker worden! Gaan we nu veel geld uit geven om een perceel te verwerven dat eventueel sporadisch ingezet kan worden als parkeergelegenheid bij evenementen. Het behoeft geen betoog dat PGP hier dan ook niet akkoord mee kan gaan. Dienen we te allen tijde behoedzaam om te gaan met gemeenschapsgelden is het in een tijd dat we genoodzaakt zijn fors te bezuinigen not done strategische aankopen te doen zonder vooraf onderzoek te doen naar óf en hoe je het perceel in de toekomst gaat gebruiken en naar de effecten van het gebruik als overloopgebied op de parkeerbezetting elders in het centrum en op de verkeerssituatie ter plekke. (denk hierbij niet enkel aan bestaande parkeerplaatsen maar ook aan weer vrijgekomen parkeerplaatsen zoals het Berkelplein en aan mogelijk nog te realiseren parkeervoorzieningen bijvoorbeeld bij de Polfermolen en het Leeuwterrein)